

9 november 2023, Algemene Beschouwingen 2023

Beste voorzitter en alle overige aanwezigen,

Inleiding

Ook dit jaar staan wij weer voor de vaststelling van de begroting van de gemeente Voerendaal. Vorig jaar waren wij nog herstellende van de corona-periode, op dit moment zijn er weer nieuwe brandhaarden die onze aandacht vragen. Naast de oorlog in Oekraïne, is er nu ook sprake van een verwoestende oorlog in Gaza. Ook hebben wij afgelopen zomer de gevolgen van de klimaatverandering mogen en moeten ervaren en zijn er grote natuurrampen met vele slachtoffers geweest door bijvoorbeeld de aardbevingen in Turkije en Marokko en de damdoorbraken in Libië.

Ja, onze begroting heeft enkel betrekking op de gemeente Voerendaal. Toch zien wij in de afgelopen jaren dat dit soort globale ontwikkelingen en incidenten onze lokale gemeenschap treft en ook hier consequenties heeft. Zo vangen wij al tientallen Oekraïners op, wordt een crisis noodopvang (CNO-locatie) voor 250 asielzoekers gerealiseerd in Ubachsberg, wordt het budget voor de fietsverbinding Heuvelland-Parkstad als gevolg van klimaat-problematiek en prijsstijgingen met 350.000 euro overschreden en stond het centrum in Voerendaal weer blank na een heftige regenbui. En vervolgens mogen we voor een aantal grote projecten weer geld gaan lenen op een kapitaalmarkt met oplopende rentes en moeten diezelfde projecten gerealiseerd worden met een te krappe bezetting van ambtenaren binnen de gemeente Voerendaal. Dit alles vereist dat een gemeente tegenvallers moet kunnen opvangen en wendbaar moet zijn.

In combinatie met de zogenoemde ravijnjaren 2026 en 2027 (waarin de begroting van de gemeente niet meer sluitend is als gevolg van een forse daling van de algemene uitkering van het Rijk aan de gemeente) zorgt dit ervoor dat we voor de kadernota 2025 hier al nadrukkelijk naar moeten kijken en als raad scherpe keuzes zullen moeten maken als dit nodig is.

Laten wij duidelijk zijn, met alle onzekerheden die op de gemeente Voerendaal afkomen, zijn wij ook nog steeds van mening dat wij ons in Nederland in een luxepositie bevinden en ons sociaal en behulpzaam op moeten stellen als er een verzoek wordt gedaan voor hulp en solidariteit.

Begroting 2024

Dan over naar de begroting 2024, wederom een mooi stuk werk van het college en de ambtenaren. Het zijn niet altijd onze keuzes, maar wij hebben waardering voor de hoeveelheid tijd en moeite die wordt geïnvesteerd in het samenstellen van deze begroting.

Wij zien ook enkele aandachtspunten in deze begroting.

- In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden risico's benoemd die zich voor 80% of 100% voor gaan doen. Voor onze fractie is dit een geitenpaadje voor het reserveren van incidentele middelen voor structurele uitgaven, voor bijvoorbeeld extern personeel. We zien dit dan ook graag anders in de begroting voor 2025.
 - Daarnaast hebben wij als gemeente een erg grote ambitie voor de komende jaren. Naast de Open Club Klimmen komt er nu op korte termijn een nieuwe school in Ubachsberg (gereed 2025-2026) en een nieuwe school in Ransdaal (gereed 2027-2028). Dit zijn grote beloftes aan onze inwoners die wij als gemeente Voerendaal waar moeten maken en die van levensbelang zijn voor onze kernen. Als wij zien welke wissel de realisatie van de OCK trekt op de organisatie, zijn wij benieuwd of de gemeente Voerendaal dit wel kán realiseren?
1. Zijn de beloftes voor een nieuwe school in 2026 in Ubachsberg en in 2028 in Ransdaal volgens de portefeuillehouder realistisch en worden hier het komende jaar de noodzakelijke stappen in gezet?
 2. Kan de portefeuillehouder een toezegging doen dat er in het 1^e kwartaal van 2024 een duidelijk tijdspad voor beide scholen wordt geschetst, zodat er duidelijkheid ontstaat?
 3. De bedragen in de begroting 2024 voor beide projecten zijn naar onze mening niet toereikend voor de realisatie van deze nieuwe scholen, wanneer komen deze voorstellen in de raad?

Informatievoorziening:

Wij hebben begrip voor de rolverdeling tussen Raad en College en de controlerende taak die de Gemeenteraad hierbij heeft. Om deze taak goed te kunnen vervullen is tijdige en juiste informatievoorziening van groot belang. Als raadsleden worden ook wij namelijk aangesproken op de handelingen en acties van de gemeente Voerendaal en voelen wij ons ook verantwoordelijk hiervoor.

- Neem bijvoorbeeld de fietsverbinding tussen Heuvelland en Parkstad. In juni lijkt dit project nog budgetneutraal te kunnen worden uitgevoerd, in september blijkt er een tekort van €350.000 euro te zijn ontstaan.
- Voor wat betreft de CNO-locatie zijn wij als D66 Voerendaal er trots op dat wij in Voerendaal deze verantwoordelijkheid nemen. Over het besluitvormingsproces zijn wij minder tevreden. Dit is een besluit dat door het college wordt genomen en aan inwoners en gemeenteraad achteraf wordt medegedeeld.

- Met betrekking tot de Open Club Klimmen wordt aan de periodieke informatievoorziening voldaan middels een nieuwsbrief en een tekst over vertraging van enkele maanden in september van dit jaar. Bij een dergelijk groot en kostbaar project verwachten wij als gemeenteraad beter geïnformeerd te worden, ook als de zaken goed lopen.
 - Voor het Corona herstelplan is in februari 2023 de toezegging (ID-672) gedaan dat de gemeenteraad **periodiek** wordt geïnformeerd, tot op heden is dit nog niet gebeurd.
4. Waarom zijn de kaders voor een mogelijke CNO-locatie niet samen met de raad gedeeld en vastgesteld?
 5. Waarom is de raad niet geïnformeerd over de mogelijke afweging van locaties voor de CNO?
 6. Hoe kijkt de gemeente terug op het proces van besluitvorming en informatievoorziening van de CNO-locatie richting de raad?
 7. Wat vindt de portefeuillehouder van de informatievoorziening de afgelopen periode met betrekking tot de frequentie en de inhoud over Open Club Klimmen?
 8. Wanneer is de portefeuillehouder voornemens om ons periodiek te informeren over het coronaherstelplan?

Veel plannen, externe partijen en Burgerparticipatie

Evenals vorig jaar weten wij dat het piept en kraakt bij de gemeente wat betreft de personele bezetting. Vorig jaar hebben wij onze zorgen uitgesproken over de grote hoeveelheid plannen die op stapel staan. Recent ontvingen wij een raadsinformatiebrief waarin het raadsvoorstel voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed wordt doorgeschoven naar 2024. Het vorig jaar door ons benoemde groenbeheerplan en de bomenverordening zijn er nog steeds niet. Met behulp van externe partijen worden er alsnog veel plannen opgesteld, zoals bijvoorbeeld de Integrale Visie Openbare Ruimte, het Masterplan Wonen en het beleidskader Burgerparticipatie. Nog belangrijker is dat deze thema's door de eigen organisatie moeten worden doorleefd en opgepakt. Als we dan kijken naar Burgerparticipatie, zoals deze wordt ingevuld bij het Masterplan Wonen, gaat dit nog niet goed. Een last minute uitnodiging voor de bijeenkomsten, geen samenwerking met lokaal gewortelde groeperingen, 3 bijeenkomsten voor 4 kernen om informatie op te halen en vaststelling van het Masterplan Wonen voordat dit aan onze inwoners ter verificatie is teruggekoppeld. Wij zien hierin een bron van onvrede die dit proces van het Masterplan, waar snelheid is geboden, kan vertragen.

Burgerparticipatie is niet nieuw, maar van alle tijden. De wijze waarop dit nu wordt benaderd is wel nieuw. Wij denken dat er een goed vastgesteld kader ligt. We zien echter ook dat de inwoners de afstand met de overheid en politiek als groot ervaren.

We zien hierin een kans voor de CNO-locatie in Ubachsberg. We hechten veel waarde aan de zorgen die omwonenden hebben en vinden het dan ook goed dat de gemeente hier direct ruimte voor heeft geboden. De gemeente kan hier een belangrijke rol vervullen om tijdens deze periode de inwoners te betrekken en goed te informeren. Door de kanalen van de gemeente goed te gebruiken met betrekking tot verenigingen en inwoners kunnen wij hopelijk een bijdrage leveren aan bijvoorbeeld de mogelijkheden voor dagbesteding van deze CNO-locatie. We vernemen graag de initiatieven hieromtrent van de gemeente Voerendaal.

Duurzaam en gezond in Voerendaal

Landelijk vindt er waarschijnlijk een politieke verschuiving plaats na 22 november. In de provinciale staten heeft deze als plaatsgevonden. Wij vinden het belangrijk dat wij als gemeente Voerendaal koers houden met betrekking tot onze duurzaamheidsdoelen in het kader van de RES, transitievisie Warmte en andere afspraken die we regionaal maken. Hoe zorgen we ervoor dat we de energietransitie doorzetten, want het klimaat wacht niet op politici die kibbelen over welk korte termijn belang gediend zou moeten worden. Over de energietuinen hebben wij na vaststelling van het kader niets meer vernomen. Vorige week lazen wij het bericht dat Zonneweides niet meer op land zullen worden gerealiseerd.

9. Is dit ook van toepassing voor de gemeente Voerendaal? En heeft dit tot gevolg dat we de gestelde doelen uit de RES 2.0 niet zullen halen?
10. Het gemeentelijk vastgoed laat nog even op zich wachten, maar geven wij als gemeente ook het goede voorbeeld door naast elektrische auto's bij aanbestedingen van goederen, diensten en werken door ook duurzaamheid mee te nemen als eis of gunningscriterium?

Motie: Rookvrije sportcomplexen

Tot slot lichten wij nog kort onze motie toe:

De gezondheid van onze kinderen gaat ons aan het hart. In 2025 zijn volgens het Nationaal Preventieakkoord alle sportcomplexen Rookvrij. Wij zien dat er op diverse sportcomplexen in Voerendaal nog geen rookvrij beleid is. Wij willen dat de gemeente Voerendaal met deze verenigingen hierover in gesprek gaat en dienen hiertoe een motie in. Dit is belangrijk voor de gezondheid van onze jeugd om ervoor te zorgen dat zij niet alleen rookvrij kunnen sporten, maar ook geen last hebben van meer roken en minder in de verleiding komen om zelf te gaan beginnen met roken.

Ik wil u bedanken voor de aandacht en kijk uit naar een vruchtbare begrotingsvergadering.

Namens de fractie van D66 Voerendaal

Ruud Keijbets